

แนวทางการดำเนินการทางวินัย
ข้าราชการ สังกัด ทอ.

กคค.สธน.ทอ.

คำนำ

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ. นอกจากจะมีความแตกต่างจากการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนแล้ว ยังมีความแตกต่างจากเหล่าทัพอื่นหลายประการอีกด้วย ทั้งที่มี พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ บัญญัติไว้ให้ใช้บังคับในการลงทัณฑ์ทางวินัยแก่ทหารโดยทั่วไปอยู่แล้ว แต่ ทอ.ยังมีคำสั่ง ทอ. (เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่จะต้องปฏิบัติตามอีกด้วย ประกอบกับ กท.มิได้กำหนดแบบธรรมเนียมในเรื่องนี้ไว้โดยชัดแจ้ง จึงเกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติ

กคต.สธน.ทอ.จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้น มุ่งเน้นให้เป็นแนวทางการดำเนินการทางวินัยเฉพาะข้าราชการ สังกัด ทอ.เท่านั้น ซึ่งได้แก่ ข้าราชการประจำการ สังกัด ทอ.ทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและสอดคล้องกับคำสั่งดังกล่าว โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับ นขต.ทอ.สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงขั้นตอนและกระบวนการ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม เอกสารฉบับนี้สามารถใช้เทียบเคียงหรือเป็นแนวทางในการดำเนินการทางวินัยกำลังพล ทอ.ประเภทอื่นได้ด้วย แต่การดำเนินการหรือสั่งลงโทษทัณฑ์จะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่ง ของกำลังพล ทอ.ประเภทนั้น ๆ อนึ่ง การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ. มีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน เงื่อนไข และปัญหาปลีกย่อยอีกมากมาย หากมีข้อสงสัยในทางปฏิบัติสามารถที่จะปรึกษานายทหารพระธรรมนูญ นขต.ทอ.หรือ สธน.ทอ.เพิ่มเติมได้ทุกกรณี

น.อ.

(ชัยวัฒน์ วัชรศิริ)

ผอ.กคต.สธน.ทอ.

๙ มิ.ย.๖๓

(ก)

แนวทางการดำเนินการทางวินัยข้าราชการ

สังกัด ทอ.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ กล่าวนำ	๑
๑. กฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร	๑
๒. ผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร	๑
๓. อำนาจผู้บังคับบัญชาในการลงโทษทัณฑ์ทหารผู้กระทำผิดต่อวินัยทหาร	๒
๔. ทัณฑ์ทางวินัยทหาร	๒
๕. ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาซึ่งลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิดทางวินัยทหาร	๓
๖. การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ.	๓
๗. การสอบสวนของฝ่ายทหาร	๓
บทที่ ๒ การสอบสวนข้อเท็จจริง	๕
๑. การดำเนินการ	๕
๒. การแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง	๕
๓. การสอบสวนข้อเท็จจริง และการรายงาน	๖
คำสั่งแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง (แนบ ๑)	๗
แบบรายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริง (แนบ ๒)	๘
บทที่ ๓ การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ.	๙
๑. กรณีมีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย	๙
๒. การแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย	๑๐
๓. การสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง	๑๐
๔. การสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง	๑๒
๕. หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง	๑๔
๖. กรณีความผิดที่ปรากฏชัด	๑๘
คำสั่งแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย กรณีไม่ร้ายแรง (แนบ ๓)	๑๙
คำสั่งแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย กรณีร้ายแรง (แนบ ๔)	๒๐
บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา (แนบ ๕)	๒๑
บันทึกถ้อยคำของพยาน (แนบ ๖)	๒๓
บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (แนบ ๗)	๒๕
แบบรายงานผลการสอบสวนทางวินัย (แนบ ๘)	๒๗
กระบวนการดำเนินการ (Work Flow) ทางวินัยอย่างร้ายแรง (แนบ ๙)	๒๘

บทที่ ๔ หลักเกณฑ์การพิจารณาปลดออกจากประจำการ และถอดออกจากยศทหาร	๒๙
๑. กรณีที่อาจถูกลงโทษสถานหนัก “ปลดออกจากประจำการ”	๒๙
๒. กรณีออกจากราชการเพราะมีความผิด ที่ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด	๓๑
๓. ผู้มีอำนาจสั่งปลดข้าราชการกล้าโหมออกจากราชการ	๓๒
๔. ผู้ซึ่งไม่สมควรจะดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์	๓๒

บรรณานุกรม

๑. พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. มติที่ประชุมสภากล้าโหม ครั้งที่ ๓/๐๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิ.ย.๐๗
(หนังสือ สม.ที่ กท ๐๒๐๑/ว.๑๓๗๓๘ ลง ๘ ก.ค.๐๗ เรื่อง การหมุนเวียนกำลังพล)
๔. ระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๒ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
๕. หนังสือ กพ.ทอ.ลับ ที่ กท ๐๖๐๔.๓/๑๓๘๘ ลง ๒๒ มิ.ย.๕๘ เรื่อง แนวทางการพิจารณาโทษ ข้าราชการ, ลูกจ้าง และพนักงานราชการ สังกัด ทอ.มีพฤติกรรมแอบอ้างช่วยเหลือบุคคลเข้าศึกษา หรือเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ ของ ทอ.
๖. มติ ครม.เมื่อ ๑๕ พ.ย.๕๘ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การพิจารณาการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ (หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๕๐๕/ว ๑๙๗ ลง ๑๗ พ.ย.๕๘)
๗. ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๘. ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกล้าโหม พ.ศ.๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (เฉพาะข้อ ๔ ที่เกี่ยวข้อง)
๙. ระเบียบ กท.ว่าด้วยผู้ซึ่งไม่สมควรดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์ พ.ศ.๒๕๐๗

บทที่ ๑ กล่าวนำ

๑. กฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร

พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาเพื่อใช้ในการปกครองบังคับบัญชา ตลอดจนให้อำนาจลงทัณฑ์แก่ทหารผู้กระทำความผิดวินัยทหารโดยเฉพาะ ทั้งยังเป็นการช่วยเสริมสร้างกองทัพ ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ

“วินัยทหาร” คือ การที่ทหารต้องประพฤติตามแบบธรรมเนียมทหาร (มาตรา ๔)

“แบบธรรมเนียมทหาร” ได้แก่ บรรดา กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ คำชี้แจงและหนังสือต่าง ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาได้ออกหรือได้วางไว้เป็นหลักฐานให้ทหารปฏิบัติ ซึ่งรวมทั้งขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีของทหารทั้งที่เป็นและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

๒. ผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร

พ.ร.บ.รับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗ แบ่งทหารออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๒.๑ ทหารกองประจำการ คือ ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการ และได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะปลด

๒.๒ ทหารประจำการ คือ ทหารซึ่งรับราชการตามที่ กห.กำหนด ซึ่งมีใช้ทหารกองประจำการ

๒.๓ ทหารกองเกิน คือ ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๘ แล้ว

๒.๔ ทหารกองหนุน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๔.๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ คือ ทหารที่ปลดกองประจำการโดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหารและได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุนตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๗

๒.๔.๒ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ คือ ทหารที่ปลดออกจากกองเกินตามมาตรา ๓๙ หรือปลดจากกองประจำการตามมาตรา ๔๐

ทหารที่ต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารตลอดเวลาที่รับราชการ คือ ทหารกองประจำการ และทหารประจำการ ส่วนทหารกองเกินและทหารกองหนุนนั้นเป็นทหารที่มีได้รับราชการทหารและมีได้อยู่ประจำหน่วยทหาร จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร ยกเว้นในกรณีที่ทหารกองเกิน และทหารกองหนุนถูกเรียกเข้ารับราชการตามมาตรา ๓๖ กล่าวคือเมื่อถูกเรียกพลเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมและในการระดมพล ในเวลาดังกล่าวทั้งทหารกองเกินและทหารกองหนุนจึงจะต้องตกอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารกองประจำการในฐานะเป็นผู้รับทัณฑ์

“บุคคลเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราว” ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ.๒๕๒๑ มาตรา ๔/๑ เพิ่มโดย พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๑ หมายถึง บุคคลซึ่งเป็นทหารกองหนุนที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยตามข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการเตรียมพล หรือบุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรอง

ประเภทหนึ่ง...

ประเภทหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการ กท.ที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรองเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร และมีการแต่งตั้งที่ยศ น.สัญญาบัตร หรือยศ น.ประทวน ชั่วคราว ในระหว่างทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราว ตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการแต่งตั้งยศทหาร พ.ศ.๒๕๐๗ ข้อ ๒๑/๑ เพิ่มโดยข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการแต่งตั้งยศทหาร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ.๒๕๖๓ โดยที่บุคคลดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้อำนาจการสั่งการของผู้บังคับบัญชาทหารตลอดจนอยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารเช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการด้วย (ซึ่งอาจต้องมีการแก้ไขคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าวต่อไป)

สำหรับบุคคลที่มีใช้ทหาร แต่ต้องตกอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร ได้แก่

ก) นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร (นักเรียนนายร้อย, นักเรียนนายเรือ, นักเรียนนายเรืออากาศ)

ข) บุคคลผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างเข้ารับการฝึกวิชาทหารโดยคำสั่ง รมว.กท. ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า นิสิตหรือนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่ กท.กำหนด ในระหว่างที่เข้ารับการฝึกวิชาทหารให้ถือว่าเป็นทหารกองประจำการ)

ค) นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้เป็นนายทหารประทวน (นักเรียนนายสิบ, นักเรียนจ่า, นักเรียนจ่าอากาศ)

๓. อำนาจผู้บังคับบัญชาในการลงโทษทัณฑ์ทหารผู้กระทำผิดต่อวินัยทหาร ได้ ๔ ประการ ได้แก่

๓.๑ ใช้อาวุธปราบปรามหรือบังคับ (มาตรา ๖)

๓.๒ ลงทัณฑ์ (มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๘)

๓.๓ ปลดจากประจำการ (มาตรา ๗)

๓.๔ ถอดจากยศทหาร (มาตรา ๗)

๔. ทัณฑ์ทางวินัยทหาร มี ๕ สถาน (มาตรา ๘) จากเบาไปหาหนัก คือ ภาคทัณฑ์ ทัณฑ์กรรม กัก ชัง จำขัง

๔.๑ ภาคทัณฑ์ คือ ผู้กระทำผิดมีความผิดอันควรต้องรับทัณฑ์สถานหนึ่งสถานใดดังกล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุอันควรปราณี จึงเป็นแค่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏ หรือให้ทำทัณฑ์บนไว้

๔.๒ ทัณฑ์กรรม คือ การให้กระทำการสุขา การโยธา ฯลฯ เพิ่มจากหน้าที่ประจำซึ่งตนจะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว หรือปรับให้อยู่เวรยามนอกจากหน้าที่ประจำ

๔.๓ กัก คือ กักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

๔.๔ ชัง คือ ชังในที่ควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคนแล้วแต่จะได้มีคำสั่ง

๔.๕ จำขัง คือ ชังโดยส่งไปฝากให้อยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร

๕. ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาซึ่งลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิดทางวินัยทหาร มี ๒ ประเภท (มาตรา ๑๐)

๕.๑ ผู้บังคับบัญชา (โดยตรง และตามลำดับชั้น)

๕.๒ ผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้บังคับบัญชาตามที่ กห., ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อ กห., ทท., ทบ., ทร. หรือ ทอ. กำหนด

๖. การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ.

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ. นอกจากจะมีความแตกต่างจากการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนแล้ว ยังมีความแตกต่างจากเหล่าทัพอื่นหลายประการอีกด้วย ทั้งนี้ พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ บัญญัติไว้ให้ใช้บังคับในเรื่องการรักษาวินัยทหารและการลงทัณฑ์ทางวินัยแก่ทหาร โดยทั่วไปอยู่แล้ว แต่ ทอ.ยังมีคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ ทอ.จะต้องนำมาบังคับใช้อย่างเคร่งครัดด้วย

เอกสารฉบับนี้ มุ่งเน้นการดำเนินการทางวินัยเฉพาะข้าราชการ สังกัด ทอ.เท่านั้น ซึ่งได้แก่ ข้าราชการประจำการ สังกัด ทอ.ทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และสอดคล้องกับคำสั่งดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งกองทัพ แต่อย่างไรก็ตาม สามารถใช้เทียบเคียงหรือเป็นแนวทางในการดำเนินการทางวินัยกำลังพล ทอ.ประเภทอื่นได้ด้วย แต่การดำเนินการหรือสั่งลงโทษจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่ง ของกำลังพล ทอ.ประเภทนั้น ๆ

๗. การสอบสวนของฝ่ายทหาร

การสอบสวนของฝ่ายทหาร กห.มิได้กำหนดไว้ในแบบธรรมเนียมโดยชัดแจ้ง แต่เป็นที่เข้าใจกันว่าต้องยึดถือแนวทางการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือนำมาใช้โดยอนุโลม การสอบสวนของฝ่ายทหาร เป็นการสอบสวนตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในทางปกครองทหาร เช่น การสอบสวนข้อเท็จจริง การสอบสวนทางวินัยของกำลังพล หรือการสอบสวนในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับราชการทหาร ซึ่งการสอบสวนของฝ่ายทหาร อาจรวมถึงการสืบสวนควบคู่ไปด้วยก็ได้ “การสืบสวน” หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ทหารได้ปฏิบัติไป เพื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ ตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย

การสอบสวนของฝ่ายทหาร นอกจากยึดถือแนวทางการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยอนุโลมแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ คำสั่งของทางราชการที่กำหนดไว้ในเรื่องนั้น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากเนื่องจากข้อเท็จจริงของแต่ละเรื่องแตกต่างกัน

“การสอบสวนของฝ่ายทหาร” หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ทหาร ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงที่จะนำมาพิจารณาดำเนินการในราชการต่อไป การสอบสวนของฝ่ายทหาร แตกต่างจากการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นส่วนเริ่มต้นกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลังจากมีการเชื่อว่าการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น และมีผู้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีผู้กระทำความผิดอาญา ไม่ว่าจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม หรือแตกต่างจาก

การสอบสวนเพื่อหาผู้รับผิดชอบในทางแพ่งกรณีเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นต่อทรัพย์สินของทางราชการ ไม่ว่าจะเป็ นมูลละเมิด สัญญา การจัดการงานนอกสั่ง หรือลาภมิควรได้ และหนี้ที่เกิดจากกฎหมายกำหนดก็ตาม ซึ่งมีรูปแบบ และแนวทางการสอบสวนเป็นการเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ ต่างหากอยู่แล้ว

“การกล่าวหา” หมายถึง การร้องเรียนกล่าวโทษทางวินัยทหารระบุว่า มีข้าราชการ สังกัด ทอ. มีพฤติกรรม หรือมีการกระทำที่เป็นความผิดทางวินัยตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๕๓๖ ซึ่งการกล่าวหาได้ทั้งที่ เป็นหนังสือและการกล่าวหาด้วยวาจา แต่ต้องเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาตามวิธีการและขั้นตอนของ พ.ร.บ.นี้ และผู้บังคับบัญชาผู้นั้นจะต้องมีหน้าที่ดำเนินการตามด้วย

หากมีการกล่าวหาว่ามีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยแต่ไม่ปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือเรียกว่าเป็นการ กล่าวหาโดย “บัตรสนเท่ห์” ซึ่งบัตรสนเท่ห์อาจเป็นที่มาที่ทำให้มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ สังกัด ทอ.ได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่าบัตรสนเท่ห์นั้นมีหลักฐานหรือมีกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจน ชี้พยานบุคคลแน่นอน และรวมทั้งกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้พบเห็นข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมอันเป็นที่สงสัยว่า ผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ซึ่งทั้งสองกรณีจะต้องปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไป ได้ว่ามีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยหรือไม่

เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำผิดวินัย ในทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาจะสอบสวน หาข้อเท็จจริงด้วยตนเอง หรือแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง ขึ้นสอบสวนและรายงานให้ทราบเพื่อสั่งการ ต่อไป

บทที่ ๒

การสอบสวนข้อเท็จจริง

๑. การดำเนินการ

๑.๑ เมื่อข้าราชการ สังกัด ทอ.ถูกกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาหรือมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดเป็นผู้สอบสวนข้อเท็จจริง หรือแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในเบื้องต้น และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับกรณีก่อกล่าวหาเท่าที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ทราบความจริงและเป็นธรรมโดยไม่ชักช้า แต่หากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นเพียงพอแก่การพิจารณาแล้ว ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่า กรณีนั้นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่อย่างไรแล้ว จะไม่ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือแต่งตั้ง คณก.ฯ ก็ได้

๑.๒ การสอบสวนข้อเท็จจริง หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด และพฤติกรรมเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าว ในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของบุคคลให้ปรากฏแก่ผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาสั่งการตามอำนาจบังคับบัญชาและตามกฎหมาย

๑.๓ การกล่าวหาดังต่อไปนี้ ผู้บังคับบัญชาอาจไม่ดำเนินการสอบสวนก็ได้

๑.๓.๑ การกล่าวหากระทำโดยหนังสือสนทนาที่ไม่มีชื่อ และที่อยู่ของผู้กล่าวหา หรือไม่มีพยานหลักฐานแวดล้อมชัดเจน ขัดแย้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนพอที่จะสอบสวนได้

๑.๓.๒ การกล่าวหาไม่มีข้อมูล หรือมีสาระเพียงพอจะสอบสวนหาความจริงได้

๑.๓.๓ การกล่าวหาที่ผู้กล่าวหาไม่ใช่ผู้เสียหาย

๒. การแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง

๒.๑ กรณีที่ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง ไม่มีแบบธรรมเนียมกำหนดว่าจะต้องแต่งตั้งจำนวนเท่าใด แต่ควรแต่งตั้ง ๓ หรือ ๕ คน ซึ่งอาจมีคำสั่งหรือสั่งการแต่งตั้งทำหนังสือก็ได้ แต่ต้องระบุหน้าที่และอำนาจให้ชัดเจน หรืออาจจะใช้รูปแบบคำสั่ง (แนบ ๑) ก็ได้ ซึ่งสามารถปรับรูปแบบได้ตามเหมาะสม และอาจทำเป็นคำสั่งระดับหมวด, ฝ่าย, แผนก, กอง, กองบิน, รร.การบิน, ศูนย์, สำนักงาน หรือกรม ได้

๒.๒ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด และพฤติกรรมเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าว ในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของบุคคลให้ปรากฏ และสรุปรายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริงพร้อมทำความเข้าใจให้ผู้บังคับบัญชาผู้แต่งตั้งทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการตามอำนาจบังคับบัญชาและตามกฎหมาย ภายในกรอบและระยะเวลาตามคำสั่งแต่งตั้ง

๒.๓ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง หากมิได้ระบุให้มีหน้าที่และอำนาจเป็นอย่างอื่น จะมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามข้อ ๒.๒ เท่านั้น ไม่มีอำนาจที่จะเสนอให้ผู้บังคับบัญชาผู้แต่งตั้งลงโทษทัณฑ์ผู้ใด ซึ่งหากเสนอต่อผู้แต่งตั้งให้ลงโทษทัณฑ์จะเป็นการกระทำเกินหน้าที่และอำนาจ เป็นกระบวนการสอบสวนที่ไม่ชอบ ทำให้คำสั่งลงโทษทัณฑ์อาจไม่ชอบไปด้วย

๓. การสอบสวนข้อเท็จจริง และการรายงาน

๓.๑ การสอบสวนข้อเท็จจริง ไม่มีแบบธรรมเนียมกำหนดกรอบระยะเวลาไว้ แต่ต้องสอบสวนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ น่าจะเทียบเคียงระยะเวลาสอบสวนตามผนวก ข ของคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ จะต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการแต่งตั้งกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน ให้ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง รายงานขอขยายระยะเวลาต่อผู้แต่งตั้งได้ ไม่เกิน ๑๕ วัน หากยังไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จอีก ให้ประธานกรรมการชี้แจงแสดงเหตุผลต่อ หน.นขต.ทอ. ซึ่งหากมีเหตุผลอันสมควรจะขยายระยะเวลาให้อีกได้ ไม่เกิน ๑๕ วัน หากยังไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จอีก ให้เสนอรายงานขอขยายระยะเวลาผ่าน หน.นขต.ทอ. เพื่อนำเรียน ผบ.ทอ.พิจารณาต่อไป

๓.๒ ในการสอบสวนต้องให้โอกาสแก่ผู้อาจถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องสงสัยว่ากระทำผิดวินัยชี้แจงข้อเท็จจริงตลอดจนนำพยานหลักฐานมาสู้แก้ในข้อที่เป็นผลร้ายต่อตนได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดระยะเวลาอันสมควร หรือขอให้ผู้สอบสวน หรือ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง เรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

๓.๓ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง จะต้องสอบสวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด และพฤติกรรมเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าว ในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของบุคคลให้ปรากฏ พร้อมทั้งสรุปและเสนอความเห็นแก่ผู้บังคับบัญชาผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาสั่งการตามอำนาจบังคับบัญชาและตามกฎหมาย

๓.๔ การรายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ควรมีรูปแบบ (แนบ ๒)

๓.๕ เมื่อการสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นจะแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบ และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ หากพบว่ากรณีไม่มีมูลเป็นความผิดวินัย (กล่าวหาในมูลความผิดทางวินัยอย่างเดียว) สั่งยุติเรื่อง

๓.๕.๒ หากพบว่ากรณีมีมูลเป็นความผิดวินัย จะสั่งให้ดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ สังกัด ทอ.ผู้นั้น (ตามบทที่ ๓)

๓.๕.๓ หากพบว่ากรณีมีมูลเป็นความผิดอาญา จะแจ้งให้ผู้เสียหายทราบเพื่อให้ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินคดีอาญา หรือจะแต่งตั้ง คณก.สอบสวนคดีอาญาทหาร เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้นั้น เช่น ข้อหาหนีราชการ หรือหากทางราชการเป็นผู้เสียหาย จะดำเนินการขอรับมอบอำนาจจาก ผบ.ทอ. เพื่อดำเนินคดีอาญากับข้าราชการ สังกัด ทอ.ผู้นั้น และหากมีมูลเป็นความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับความผิดวินัย จะดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ สังกัด ทอ.ผู้นั้นด้วย

๓.๕.๔ หากพบว่ากรณีมีมูลเกิดความเสียหายแก่เงินราชการหรือทรัพย์สินของทางราชการ จะรายงานให้ หน.นขต.ทอ. นั้น ดำเนินการเพื่อให้มีการพิจารณาหาผู้รับผิดชอบในการกระทำละเมิดตามข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการปฏิบัติเมื่อเกิดความเสียหายแก่เงินราชการหรือทรัพย์สินของทางราชการ อันเนื่องมาจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๔๒ (ขกส.๔๒)

(แนบ ๑)

คำสั่ง.....(ชื่อเต็มหน่วยต้นสังกัด).....

(เฉพาะ)

ที่.....

เรื่อง แต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง

.....

ด้วย.....(รายละเอียดของเรื่องที่สอบสวน).....

เหตุเกิดเมื่อ.....ที่.....

เพื่อหาข้อเท็จจริงหรือสาเหตุดังกล่าว จึงดำเนินการดังนี้

๑. ให้ผู้ดำรงตำแหน่ง และหรือมีรายชื่อดังต่อไปนี้ เป็น คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง

๑.๑ เป็นประธานกรรมการ

๑.๒ เป็นกรรมการ

๑.๓ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. ให้ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง มีหน้าที่และอำนาจ สืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง เรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้บุคคลหรือหน่วยงานส่งเอกสารหลักฐานอย่างใด ๆ ที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ ในกรณีที่พบว่าทรัพย์สินของทางราชการสูญหาย ให้พิจารณาเสนอความเห็นเพื่อแต่งตั้ง คณก.สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด ในกรณีที่พบว่ามีการกระทำความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ให้พิจารณาเสนอความเห็นเพื่อให้แต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย และในกรณีที่พบว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาอื่น ๆ เกิดขึ้น ให้ขอรับมอบอำนาจจาก ผบ.ทอ.เพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญากับผู้เกี่ยวข้อง ให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และแบบธรรมเนียมของทางราชการ ทั้งนี้ ให้ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการ ได้รับทราบการแต่งตั้ง คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง กรณีไม่แล้วเสร็จ ให้รายงานขอขยายระยะเวลาต่อ...(มอบฯผู้แต่งตั้ง)...ได้อีกไม่เกิน ๑๕ วัน หากยังไม่แล้วเสร็จอีก ให้ประธานกรรมการชี้แจงแสดงเหตุผลต่อ...(มอบฯ.หน่วยต้นสังกัด)...ซึ่งหากมีเหตุผลอันสมควรจะขยายเวลาให้อีกได้ไม่เกิน ๑๕ วัน และให้บุคคลหรือหน่วยขึ้นตรง...(หน่วยต้นสังกัด)...ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามที่ได้รับการร้องขอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ยศ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ - ปรับรูปแบบข้อความและระยะเวลาในการสอบสวนได้ตามเหมาะสม และควรแต่งตั้งกรรมการ ๓ หรือ ๕ คน (ไม่ควรแต่งตั้ง นธน.เป็นกรรมการ เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ตรวจสอบหรือเป็น คณก.ในระดับอื่น)

บันทึกข้อความ

(แบบ ๒)

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง รายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริง

เรียน

ตามคำสั่ง.....เมื่อ.....เรื่อง.....แต่งตั้งให้.....

เป็นประธานกรรมการ.....เป็นกรรมการ

และ.....เป็นกรรมการและเลขานุการ สอบสวนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น แล้วรายงานให้ทราบ

กรณี.....เหตุเกิดเมื่อ..... นั้น

บัดนี้คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง

๑.๑ตำแหน่ง.....ให้ถ้อยคำว่า

.....

๑.๒ตำแหน่ง.....ให้ถ้อยคำว่า

.....

ฯลฯ

๒. กฎหมาย แบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง

๒.๑

๒.๒

ฯลฯ

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑

๓.๒

ฯลฯ

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นชอบขอได้อนุมัติตามข้อ ๓

..... ประธานกรรมการ
(.....)

..... กรรมการ
(.....)

..... กรรมการและเลขานุการ
(.....)

บทที่ ๓

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ สังกัด ทอ.

การดำเนินการทางวินัย พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มิได้บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาต้องแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย แต่อย่างไรก็ดี ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจลงโทษจะพิจารณาและสั่งลงโทษก็ได้ แต่ต้องพิจารณาให้ถ่วงถี่แน่นอนว่าผู้ที่ต้องรับโทษมีความผิดจริงแล้วจึงสั่งลงโทษนั้น โดยต้องระมัดระวังอย่าให้เป็นการลงโทษโดยโหดจริต หรือลงโทษแก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนเป็นอันขาด และต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดทราบว่าการกระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใด แล้วจึงลงโทษ แต่ในทางปฏิบัติเพื่อความยุติธรรม ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย ขึ้นเพื่อทำการสอบสวน และไม่จำเป็นต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุข้าราชการ สังกัด ทอ.ผู้นั้น ให้เป็นผู้แต่งตั้งเหมือนกรณีของข้าราชการพลเรือน หากแต่เมื่อจะลงโทษที่เกินอำนาจของตน จึงต้องรายงานไปตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับบัญชาผู้ซึ่งมีอำนาจสั่งลงโทษพิจารณาลงโทษที่ตนนั้น

ความผิดทางวินัยทหาร ไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงหรืออย่างไรร้ายแรง แต่เป็นที่เข้าใจกันว่าถ้าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาลงโทษตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๘ คำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงโทษและการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ถ้าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาลงโทษ “สถานหนัก” นั่นก็คือ “ปลดจากประจำการ” ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๗ และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจะต้องแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย (ร้ายแรง) ก่อนเสมอ เนื่องจากคำสั่ง “ปลดจากประจำการ” เป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง ดังนั้น กระบวนการออกคำสั่งต้องชอบด้วยกฎหมายปกครองทุกขั้นตอน (ในแนวทางเล่มนี้ จะวงเล็บ คำว่า “ร้ายแรง” กับ “ไม่ร้ายแรง” ไว้ เพื่อจ่ายต่อความเข้าใจ ซึ่งเมื่อใช้งานไม่ต้องวงเล็บ)

๑. กรณีมีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

๑.๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาข้อเท็จจริง หรือ คณก.สอบสวนข้อเท็จจริง สรุปลผลการสอบสวนแล้ว เห็นว่าพฤติการณ์ของข้าราชการ สังกัด ทอ.ผู้นั้น มีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย (ไม่ร้ายแรง) ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการสอบสวนทางวินัยด้วยตัวเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดเป็นผู้สอบสวนทางวินัยเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาว่า กรณีเป็นความผิดวินัยหรือไม่ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด มาตราหรือข้อใด และควรได้รับโทษที่สถานใด โดยไม่ต้องตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย ก็ได้ ดังนี้

๑.๑.๑ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสอบสวนทางวินัยด้วยตัวเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใดเป็นผู้สอบสวนทางวินัย ให้รับดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ทั้งนี้ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนดด้วย

๑.๑.๒ เมื่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาผลการสอบสวนแล้ว ให้ดำเนินการสั่งการ ดังนี้

๑.๑.๒.๑ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการสั่งยุติเรื่อง

๑.๑.๒.๒ หากเห็นว่ามีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ให้สั่งลงโทษ ตามคำสั่ง

ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ. กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๑.๒.๓ หากเห็นว่ามีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการในกรณี มีมูลควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อไป ซึ่งต้องแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย (ร้ายแรง) เสมอ

๑.๑.๓ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย ให้ดำเนินการตามข้อ ๒

๑.๒ “กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง” หมายถึง การกระทำความผิดที่ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงทัณฑ์ได้ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๘ และคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๓ “กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง” หมายถึง การกระทำความผิดที่ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษสถานหนักได้ นั่นคือ “ปลดจากประจำการ” หรือ “ถอดออกจากยศทหาร” ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๗ ประกอบกับกฎหมาย กฎ มติ ครม. ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือแบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง

๒. การแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย

๒.๑ กรณีที่จะต้องแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย ต้องดำเนินการตามผนวก ข ของคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย คณก.๑ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน ซึ่งอาจมีคำสั่งหรือสั่งการแต่งตั้ง ทำหนังสือก็ได้ แต่ต้องระบุหน้าที่และอำนาจให้ชัดเจน หรืออาจใช้รูปแบบคำสั่ง (แนบ ๓ กรณีไม่ร้ายแรง) หรือคำสั่ง (แนบ ๔ กรณีร้ายแรง) ซึ่งสามารถปรับรูปแบบได้ตามเหมาะสม และอาจทำเป็นคำสั่งระดับหมวด, ฝ่าย, แผนก, กอง, กองบิน, รร.การบิน, ศูนย์, สำนักงาน หรือกรม ได้ โดยผู้แต่งตั้ง คณก.๑ จะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาของทั้งผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาด้วย

๒.๒ หากพบว่ากรณีมีมูลเป็นความผิดวินัย ที่มีข้าราชการ สังกัด ทอ.สองหน่วยขึ้นไปกระทำผิดวินัยร่วมกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน จะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการเหล่านั้นทราบเพื่อดำเนินการแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย ตามคำสั่ง ผบ.ทอ.(รอง ผบ.ทอ.รับคำสั่ง ฯ) ในหนังสือ ทอ. ที่ กท ๐๖๐๒/๓๒๑ ลง ๒๗ ต.ค.๓๘ เรื่อง การปฏิบัติในกรณีที่ข้าราชการ และหรือลูกจ้าง ของ ทอ.ต่างสังกัดกระทำความผิดด้วยกันหรือมีข้อพิพาทกัน

๒.๓ เมื่อมีการแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย ทั้งอย่างไม่ร้ายแรงและอย่างร้ายแรงแล้ว ผู้แต่งตั้งจะต้องมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา และ คณก.สอบสวนทางวินัย ทราบด้วย เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบว่าตน ถูกดำเนินการทางวินัยในเรื่องใด และผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยแก่ตน เพื่อจะได้ใช้สิทธิคัดค้านหากผู้นั้น มีเหตุตามกฎหมายที่อาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

๓. การสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

๓.๑ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย (ไม่ร้ายแรง) ควรใช้รูปแบบคำสั่ง (แนบ ๓ กรณีไม่ร้ายแรง)

๓.๒ คณก.๑ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ รับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการสอบสวนพฤติกรรมกระทำความผิดวินัยทหาร รวบรวมข้อเท็จจริง รวบรวมข้อกฎหมาย และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เก็บไว้ในสำนวนแล้วจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็น และการลงทัณฑ์เสนอต่อผู้แต่งตั้งเพื่อสั่งการหรือสั่งลงทัณฑ์

๓.๓ คณก.๑ ต้องดำเนินการตามข้อ ๓.๒ ให้เสร็จสิ้น ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการแต่งตั้ง กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน ให้รายงานขอขยายระยะเวลาต่อผู้แต่งตั้งได้อีก ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน หากยังไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จอีก ให้เสนอรายงานขอขยายระยะเวลาผ่าน หน.นชต.ทอ.เพื่อนำเรียน ผบ.ทอ.พิจารณาต่อไป

๓.๔ กรณีมีผู้กระทำความผิดวินัยทหารต่างสังกัดกระทำความผิดร่วมกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน และไม่เข้าหลักเกณฑ์ต้องแต่งตั้ง คณก.ส่วนกลางสอบสวนตามคำสั่ง ผบ.ทอ.(รอง ผบ.ทอ.รับคำสั่ง ฯ) ในหนังสือ ทอ.ที่ กท ๐๖๐๒/๓๒๑ ลง ๒๗ ต.ค.๓๘ เรื่อง การปฏิบัติในกรณีข้าราชการ และหรือลูกจ้าง ของ ทอ.ต่างสังกัดกระทำความผิดด้วยกัน หรือมีข้อพิพาทกัน ให้ คณก.๑ ที่ได้รับแต่งตั้งติดต่อประสานกับหน่วยต้นสังกัดของผู้กระทำความผิดวินัยทหารต่างสังกัด เพื่อให้การพิจารณาลงทัณฑ์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๓.๕ ก่อนการลงทัณฑ์ข้าราชการ สังกัด ทอ.ซึ่งกระทำความผิดวินัยทหาร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือ คณก.๑ เสนอรายงานการกระทำความผิดและการพิจารณาลงทัณฑ์ส่งให้ นชน.ของหน่วย ตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งลงทัณฑ์ หากหน่วยใดไม่มี นชน.ให้เสนอรายงานดังกล่าวให้ สชน.ทอ.เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งลงทัณฑ์

๓.๖ กรณี นชต.ทอ.หน่วยใดไม่มี นชน.บรรจุ สามารถที่จะขอรับคำปรึกษาจาก สชน.ทอ.หรือขอรับการสนับสนุน นชน.เป็นที่ปรึกษาในการสอบสวนได้

๓.๗ ทัณฑ์ที่กำหนดไว้ในผนวก ก ท้ายคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำความผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช้เป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงทัณฑ์ข้าราชการประจำการ สังกัด ทอ.ทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน กรณีนายทหารสัญญาบัตรชั้นยศใดที่ไม่อยู่ในเกณฑ์การรับทัณฑ์ซึ่งได้ ให้เปลี่ยนเป็นกัก จำนวน ๒ เท่า ของทัณฑ์ซึ่ง

๓.๘ กรณีความผิดบางข้อที่กำหนดไว้ในผนวก ก ท้ายคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำความผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นเหตุให้เสียหายต่อทางราชการอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาลงทัณฑ์มากกว่าที่กำหนดไว้ในตารางการลงทัณฑ์นั้นก็ได้ แต่ต้องไม่เกินอำนาจของผู้สั่งลงทัณฑ์ และต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังนี้

๓.๘.๑ การลงทัณฑ์ ครั้งที่ ๒ ต้องมากกว่าทัณฑ์ที่ได้ลงไปแล้วในครั้งที่ ๑

๓.๘.๒ การลงทัณฑ์ ครั้งที่ ๓ และครั้งต่อ ๆ ไป ต้องมากกว่าทัณฑ์ที่ได้ลงไปแล้วในครั้งที่ ๒

ข้อสังเกต ในคำสั่งไม่ได้รับระบุว่าแต่ละครั้งในการทำผิดต้องผ่านการสอบสวนลงทัณฑ์และลงประวัติก่อน จึงจะนับว่าเป็นครั้งที่ ๑ ดังนั้นการกระทำความผิดครั้งที่ ๑ แม้ยังไม่ได้มีการสอบสวนแต่หากภายหลังสอบสวนแล้ว เป็นความผิด ก็นับว่าเป็นครั้งที่ ๑ และหากมีการทำผิดในความผิดเดิม ก็ถือว่าเป็นครั้งที่ ๒ แล้ว

๓.๙ การนับครั้งการลงทัณฑ์ในกรณีความผิดเดียวกัน ให้นับต่อเนื่องกันตลอดไป (มิใช่เริ่มนับครั้งที่ ๑ ใหม่เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณหนึ่ง)

๓.๑๐ วิธีปฏิบัติในการลงทัณฑ์กรณีที่มีได้กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมที่ กท.กำหนด และหากไม่มีแบบธรรมเนียมที่ กท.กำหนดไว้ในเรื่องนั้น ให้ปฏิบัติตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ใกล้เคียงมาใช้บังคับ

๓.๑๑ การกำหนดทัณฑ์ตามตารางการลงทัณฑ์ในผนวก ก ท้ายคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นการใช้ดุลยพินิจกำหนดทัณฑ์ที่เหมาะสมของผู้บังคับบัญชาสูงสุดของ ทอ.ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาตรา ๒๐ ผู้บังคับบัญชาระดับรองจะใช้ดุลยพินิจกำหนดทัณฑ์ให้แตกต่างไปจากที่ได้กำหนดไว้แล้วไม่ได้

๔. การสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

๔.๑ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย (ร้ายแรง) ควรใช้รูปแบบคำสั่ง (แบบ ๔ กรณีร้ายแรง)

๔.๒. การคัดค้าน คณก.๑ เป็นสิทธิที่สำคัญข้อหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหาที่จะทำให้การสอบสวนเป็นไปอย่างยุติธรรมและปราศจากอคติ และหากกรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้านก็สามารถแจ้งเรื่องให้ผู้สั่งแต่งตั้งพิจารณาสั่งการเปลี่ยนกรรมการได้เช่นกัน

๔.๓. เหตุแห่งการคัดค้านกรรมการสอบสวน ได้ดังนี้

๔.๓.๑ เป็นผู้กล่าวหา

๔.๓.๒ เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหา

๔.๓.๓ เป็นญาติของผู้กล่าวหา คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดาน ไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น

๔.๓.๔ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหาหรือกับคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา

๔.๓.๕ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

๔.๓.๖ เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำผิดตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา

๔.๓.๗ เป็นผู้ที่มีเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นธรรม

๔.๔ วิธีการคัดค้านกรรมการสอบสวน การคัดค้านต้องทำเป็นหนังสือ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

๔.๔.๑ ต้องดำเนินการคัดค้านภายในเวลา ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหา ทราบคำสั่งแต่งตั้ง หรือภายในเวลา ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหา ทราบเหตุแห่งการคัดค้าน

๔.๔.๒ ต้องระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการคัดค้าน โดยให้ระบุว่าพฤติการณ์แห่งการคัดค้านดังกล่าวจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมอย่างไร

๔.๕ ผู้มีอำนาจพิจารณาคำคัดค้าน

๔.๕.๑ การคัดค้านนั้นจะต้องยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้ง เพื่อให้พิจารณาและอาจมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนอันเป็นอำนาจของผู้สั่งแต่งตั้ง ซึ่งเมื่อได้รับคำคัดค้านแล้วให้แจ้ง ประธานกรรมการ และกรรมการสอบสวน

ผู้ถูกคัดค้าน ...

- ๑๓ -

ผู้ถูกคัดค้าน เพื่อให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการชี้แจง ภายใน ๗ วัน

๔.๕.๒ การพิจารณาคำคัดค้านสามารถสั่งการได้ดังนี้

๔.๕.๒.๑ เห็นว่าคำคัดค้านฟังไม่ขึ้น ให้ยกคำคัดค้านโดยแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา ประธานกรรมการ และกรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านทราบ

๔.๕.๒.๒ เห็นว่าคำคัดค้านฟังขึ้น ให้กรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวน

๔.๕.๓ การพิจารณาสั่งการคำคัดค้านนี้จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๕ วัน โดยนับตั้งแต่วันที่ผู้สั่งแต่งตั้งได้รับคำคัดค้าน โดยในกรณีที่ไม่มีคำสั่งใดภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่ากรรมการสอบสวนผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวน

๔.๕.๔ ในกรณีที่กรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุแห่งการคัดค้าน ให้ยื่นเป็นหนังสือต่อผู้สั่งแต่งตั้ง เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

๔.๖ คณก.๑ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ รับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการสอบสวนพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยทหาร รวบรวมข้อเท็จจริง รวบรวมข้อกฎหมาย และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เก็บไว้ในสำนวน แล้วจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็น และการลงโทษทัณฑ์เสนอต่อผู้แต่งตั้งเพื่อดำเนินการให้มีคำสั่งปลดจากประจำการ และถอดจากยศทหาร ผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรงต่อไป

๔.๗ คณก.๑ ต้องดำเนินการตามข้อ ๔.๖ ให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการแต่งตั้ง กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน ให้รายงานขอขยายระยะเวลาต่อผู้แต่งตั้งได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน หากยังไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จอีก ให้เสนอรายงานขอขยายระยะเวลาผ่าน หน.นชต.ทอ.เพื่อนำเรียน ผบ.ทอ.พิจารณาต่อไป

๔.๘ กรณีมีผู้กระทำผิดวินัยทหารต่างสังกัดกระทำผิดร่วมกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน และไม่เข้าหลักเกณฑ์ต้องแต่งตั้ง คณก.ส่วนกลางสอบสวนตามคำสั่ง ผบ.ทอ.(รอง ผบ.ทอ.รับคำสั่ง ฯ) ในหนังสือ ทอ. ที่ กท ๐๖๐๒/๓๒๑ ลง ๒๗ ต.ค.๓๘ เรื่อง การปฏิบัติในกรณีที่ข้าราชการ และหรือลูกจ้าง ของ ทอ.ต่างสังกัดกระทำผิดด้วยกัน หรือมีข้อพิพาทกัน ให้ คณก.๑ ที่ได้รับแต่งตั้งติดต่อประสานกับหน่วยต้นสังกัดของผู้กระทำผิดวินัยทหารต่างสังกัด เพื่อให้การพิจารณาลงโทษทัณฑ์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๔.๙ ก่อนการลงโทษทัณฑ์ข้าราชการ สังกัด ทอ.ซึ่งผู้กระทำผิดวินัยทหาร ให้ผู้บังคับบัญชาหรือ คณก.๑ เสนอรายงานการกระทำผิดและการพิจารณาลงโทษทัณฑ์ส่งให้ นธน.ของหน่วย ตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งลงโทษทัณฑ์ หากหน่วยใดไม่มี นธน.ให้เสนอรายงานดังกล่าวให้ สธน.ทอ.เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อน

เสนอความเห็นและการลงโทษทัณฑ์ต่อผู้แต่งตั้งเพื่อดำเนินการให้มีคำสั่งปลดจากประจำการ และถอดจากยศทหารผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อไป

กรณีที่หน่วยเสนอรายงานให้ สรณ.ทอ.ตรวจสอบความถูกต้อง นอกจากจะมีรายงานผลการสอบสวนของ คณก.๑ และการเสนอทัณฑ์ที่จะลงแล้ว จะต้องแนบสำเนาเอกสาร ได้แก่ คำสั่งแต่งตั้ง คณก.๑ หลักฐาน

การแจ้ง...

- ๑๔ -

การแจ้งข้อกล่าวหาและการแจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา คำให้การของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการสอบสวนตามกฎหมายและแบบธรรมเนียมของทางราชการด้วย

๕. หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

“การสอบสวนทางวินัย” คือ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหา เพื่อให้การพิจารณาดำเนินการทางวินัยเป็นไปด้วยความยุติธรรม โดยการสอบสวนเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำตามที่มีการกล่าวหาหรือไม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการเพื่อพิสูจน์ความจริงให้ปรากฏก็ได้ ซึ่ง คณก.๑ มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทั้งผู้กล่าวหา และผู้ถูกกล่าวหา

๕.๑ การประชุมนัดแรก

เมื่อประธานกรรมการได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เอกสารหลักฐานเบื้องต้นและหลักฐานการรับทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหา) และ คณก.๑ ได้รับทราบคำสั่งแล้ว ประธานกรรมการ ควรนัดประชุมนัดแรก ภายใน ๗ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับทราบคำสั่ง เพื่อกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน

ในการกำหนดประเด็นและวางแนวทางการสอบสวน คณก.๑ จะร่วมพิจารณาว่าจากเรื่องที่กล่าวหาตามคำสั่งแต่งตั้งและพยานหลักฐานที่ปรากฏในเบื้องต้นนั้น จะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานใดและด้วยวิธีการใด และกำหนดกรอบระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปอย่างรวดเร็วและอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

๕.๒ การรวบรวมพยานหลักฐาน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ๕.๒.๑ ห้ามบุคคลอื่นอยู่หรือร่วมทำการสอบสวน
- ๕.๒.๒ ให้สอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน คราวละ ๑ คน
- ๕.๒.๓ จำนวนกรรมการสอบสวนในการสอบปากคำต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
- ๕.๒.๔ การลงชื่อในบันทึกถ้อยคำ และการแก้ไขข้อความ
- ๕.๒.๕ ห้ามบุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ต่อการสอบสวน และผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธินำทนายหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมฟังการสอบปากคำได้
- ๕.๒.๖ ห้ามให้ทำค้ำม้นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง บังคับหรืออื่นใดโดยไม่ชอบ เพื่อจูงใจให้ให้ถ้อยคำ
- ๕.๒.๗ บันทึกการได้มาของพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ
- ๕.๒.๘ พยานเอกสารให้ใช้ต้นฉบับ หรือสำเนาที่รับรองโดยผู้มีอำนาจหน้าที่หรือกรรมการสอบสวน หากไม่มีต้นฉบับให้สืบจากสำเนาหรือพยานบุคคล
- ๕.๒.๙ พยานบุคคลที่ไม่มาหรือไม่ยอมชี้แจง คณก.๑ อาจพิจารณาตัดพยานได้

๕.๒.๑๐ พยานที่อาจทำให้การสอบสวนล่าช้าหรือไม่จำเป็นต่อการสอบสวน คณก.ฯ อาจพิจารณา
งดสอบสวนได้

๕.๓ ในการ...

- ๑๕ -

๕.๓ ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งรับฟัง
คำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา สอดคล้องกับ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ที่คู่กรณี
ต้องมีโอกาสรับทราบข้อเท็จจริงที่จะนำมาพิจารณาเพื่อทำคำสั่งทางปกครองจากข้อกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็น
กระบวนการที่เป็นสาระสำคัญเพื่อความโปร่งใสและชอบธรรมที่ คณก.ฯ จะต้องดำเนินการ แม้จะเป็นการสอบสวน
ทางวินัยก็ตาม เนื่องจากบางกรณีอาจเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่เชื่อมโยงเป็นคำสั่งทางปกครองได้

๕.๔ การประชุมเพื่อพิจารณาและลงมติ

คณก.ฯ ต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาพยานหลักฐาน โดยหากพยานหลักฐานรับฟังได้ว่า
ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ให้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหา
ทราบ ทั้งนี้ องค์กรประชุมต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสอบสวนทั้งหมด

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย ให้ คณก.ฯ ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่ง
แต่งตั้งสั่งการต่อไป

๕.๕ เมื่อ คณก.ฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จากพยานหลักฐานที่ได้ดำเนินการรวบรวมมานั้น ฟังได้ว่า
ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยตามที่เรื่องที่กล่าวหา ให้ คณก.ฯ จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป
พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา อันมีสาระสำคัญประกอบด้วย

๕.๕.๑ ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร เป็นความผิด
วินัยในกรณีใด

๕.๕.๒ สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยจะระบุชื่อพยานด้วยหรือไม่ก็ได้

๕.๕.๓ แจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ สิทธิที่จะแสดง
พยานหลักฐานหรือจะอ้างพยานหลักฐาน เพื่อขอให้เรียก พยานหลักฐานนั้นมาได้ โดยทำบันทึกเป็น ๒ ฉบับ
เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ นอกจากนี้ ในการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป
พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ควรจะมีการสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยอมรับสารภาพว่ากระทำผิด
ตามที่ปรากฏพยานหลักฐานหรือไม่ หากรับสารภาพ คณก.ฯ จะพิจารณาลงมติเพื่อทำรายงานการสอบสวนก็ได้
แต่หากผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพ จะต้องแจ้งวิธีการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้ทราบด้วย

๕.๖ วิธีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

๕.๖.๑ แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยตรง โดยให้ คณก.ฯ เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบข้อกล่าวหา
และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่เพื่อแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

๕.๖.๒ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
ให้ คณก.ฯ แจ้งข้อกล่าวหาแล้วจึงให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อในบันทึกทั้ง ๒ ฉบับ เพื่อเป็นหลักฐาน แต่หาก

ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อ ก็ให้ คณก.๑ บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ และถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว จากนั้นจึงส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ๑ ฉบับ ไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่อาศัยที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการของผู้ถูกกล่าวหา

๕.๖.๓ แจ้งให้...

- ๑๖ -

๕.๖.๓ แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ จะใช้สำหรับในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาตามวัน เวลา และสถานที่ที่ คณก.๑ เรียก ให้ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา จำนวน ๑ ฉบับ ไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตอบรับไปยังที่อยู่อาศัยที่ปรากฏตามหลักฐานของทางราชการของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว

อนึ่ง หากดำเนินการครบถ้วนตามขั้นตอนแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำในเวลาอันสมควร หรือไม่สามารถพบตัวหรือติดต่อผู้ถูกกล่าวหาได้ เช่น กรณีผู้ถูกกล่าวหาขาดราชการครบ ๑๕ วัน หรือหนีราชการ คณก.๑ สามารถที่จะบันทึกไว้และพิจารณาสรุปผลการสอบสวนไปได้เลย

๕.๗ การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เป็นกระบวนการสืบเนื่องมาจากการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตลอดจนให้สิทธิในการนำสืบหรืออ้างพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อหักล้างพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาได้ โดยกำหนดให้ คณก.๑ ต้องทำการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการชี้แจงให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถชี้แจงได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาอาจขอให้ คณก.๑ พิจารณากำหนดใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอก่อนครบกำหนดระยะเวลา

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ชี้แจงภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่ คณก.๑ พิจารณาเห็นสมควรให้โอกาสชี้แจงเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะชี้แจงด้วยวาจา เป็นหนังสือ หรือวิธีการอื่นใดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยผู้ถูกกล่าวหาอาจกล่าวอ้างพยานหลักฐานเพื่อให้ คณก.๑ ดำเนินการรวบรวมมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

๕.๘ การทำรายงานการสอบสวน

เมื่อ คณก.๑ ดำเนินการสอบสวนโดยรวบรวมพยานหลักฐาน และรับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหาเสร็จสิ้นแล้ว คณก.๑ จะต้องทำการประชุมเพื่อพิจารณาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ครบทุกข้อกล่าวหาและทุกประเด็นเพื่อพิจารณาและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ หากเป็นความผิดวินัยจะเป็นความผิดวินัยตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด มาตราหรือข้อใด และควรได้รับโทษทัณฑ์สถานใด จากนั้นจึงจัดทำรายงานการสอบสวนเสนอผู้สั่งแต่งตั้งพิจารณาต่อไป โดยรายงานการสอบสวน ต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๕.๘.๑ สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

๕.๘.๒ วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน

๕.๘.๓ ความเห็นของ คณก.๑

ทั้งนี้ ในรายงานการสอบสวน กรรมการสอบสวนต้องลงลายมือชื่อทุกคน เว้นแต่มีเหตุความจำเป็น ก็ให้ประธานกรรมการบันทึกเหตุนั้นไว้ และสำหรับในกรณีที่กรรมการใดมีความเห็นแย้งก็ให้ระบุความเห็นนั้นไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย ซึ่งความเห็นโดยละเอียดจะมาเป็นบันทึกแนบท้ายรายงานการสอบสวนก็ได้

๕.๙ ระยะเวลา...

- ๑๗ -

๕.๙ ระยะเวลาในการสอบสวน

คณก.๑ ต้องดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบ การแต่งตั้ง กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน ให้รายงานขอขยายระยะเวลาต่อ ผู้บังคับบัญชาผู้แต่งตั้งได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน หากยังไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จอีก ให้เสนอรายงานขอขยายระยะเวลาผ่านผู้บังคับบัญชาหน่วยต้นสังกัด เพื่อนำเรียน ผบ.ทอ.พิจารณาต่อไป

๕.๑๐ เมื่อผู้สั่งแต่งตั้ง คณก.๑ ได้รับรายงานการสอบสวนแล้ว จะดำเนินการดังนี้

๕.๑๐.๑ หากเห็นว่าการสอบสวนยังไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน จะสั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้

๕.๑๐.๑.๑ ในกรณีที่เห็นว่ายังไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาหรือการแจ้งข้อกล่าวหายังไม่ครบถ้วน ต้องสั่งให้ คณก.๑ ดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหา หรือแจ้งข้อกล่าวหาให้ครบถ้วนโดยเร็ว

๕.๑๐.๑.๒ ในกรณีที่เห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนด ประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้ คณก.๑ ทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยไม่ต้องทำความเข้าใจ

๕.๑๐.๑.๓ ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้อง ต้องสั่งให้ คณก.๑ ดำเนินการให้ ถูกต้องโดยเร็ว

๕.๑๐.๒ หากเห็นว่าการสอบสวนถูกต้องครบถ้วนแล้ว โดยในทางปฏิบัติแล้วผู้บังคับบัญชาผู้แต่งตั้ง จะพิจารณาสั่งการหรือดำเนินการตามข้อเสนอของ คณก.๑ เนื่องจากเป็นผู้คัดเลือกและไว้วางใจให้ทำการ สอบสวน ประกอบกับ คณก.๑ เป็นคณะบุคคลที่ทราบข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานด้วยตนเอง ได้ศึกษาค้นคว้า กฎหมายและแบบธรรมเนียมเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวนมาเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม เป็นอำนาจเด็ดขาดที่ ผู้บังคับบัญชาผู้แต่งตั้งที่จะพิจารณาสั่งการอย่างใด ๆ ต่อไป (พร้อมทั้งสั่งให้ คณก.๑ แจ้งผลการสอบสวนให้ ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย) ดังต่อไปนี้

๕.๑๐.๒.๑ กรณีที่ คณก.๑ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งเห็นด้วยว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย ให้สั่งการว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัย

๕.๑๐.๒.๒ กรณีที่ คณก.๑ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย อย่างไม่ร้ายแรง และเสนอ ทัณฑ์ที่จะลงเป็นไปตามคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการ ปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำความผิดวินัยทหาร และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ถ้าผู้สั่งแต่งตั้ง เห็นด้วยว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้พิจารณาสั่งลงทัณฑ์ตามนั้นได้เลย แต่ถ้าทัณฑ์ที่จะลงเกินอำนาจ ของตน ให้เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงทัณฑ์เป็นผู้สั่งลงทัณฑ์ตามอำนาจต่อไป

๕.๑๐.๒.๓ กรณีที่ คณก.๑ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเสนอให้ ลงโทษผู้กระทำความผิดสถานหนักให้ปลดจากประจำการ ถ้าผู้สั่งแต่งตั้ง เห็นด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย

อย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจลงโทษผู้กระทำผิดผู้นั้นพิจารณาสั่งลงโทษสถานหนักให้ปลดจากประจำการ โดยการออกเป็นคำสั่ง ทอ.หรือคำสั่ง กท.ต่อไป (ผู้กระทำผิดอาจถูกพิจารณาให้ถอดจากยศทหารด้วย ตามระเบียบ กท.ว่าด้วยผู้ซึ่งไม่สมควรจะดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์ พ.ศ.๒๕๐๗)

๕.๑๐.๒.๔ กรณีที่ ...

- ๑๘ -

๕.๑๐.๒.๔ กรณีที่ คณก.๑ เห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษ เพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาประพฤติไม่สมควร หรือประพฤติไม่เหมาะสม หรือสร้างความเสียหายให้กับทางราชการ และยังไม่สมควรจะรับโทษสถานหนัก พร้อมทั้งเสนอทัณฑ์ที่จะลงเป็นไปตามคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถ้าผู้สั่งแต่งตั้ง เห็นด้วยกับความเห็นและทัณฑ์ดังกล่าว ให้พิจารณาสั่งลงทัณฑ์ตามนั้นได้เลย แต่ถ้าทัณฑ์ที่จะลงเกินอำนาจของตน ให้เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงทัณฑ์เป็นผู้สั่งลงทัณฑ์ตามอำนาจต่อไป

๖. กรณีความผิดที่ปรากฏชัด

การที่ข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยในกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชาอาจใช้ดุลพินิจดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องสอบสวนหรือหากอยู่ระหว่างการสอบสวนอาจงดการสอบสวนก็ได้ (เทียบเคียงกับแนวทางการสอบสวนของข้าราชการพลเรือน) กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง มี ๒ กรณี คือ

๖.๑ กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการ สังกัด ทอ.ที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพและมีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวน หรือ คณก.๑ ซึ่งการรับสารภาพนั้นต้องรับโดยสิ้นเชิงไม่มีการยกข้อต่อสู้เป็นประเด็นใหม่ขึ้นมา ถือว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จึงเป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาให้ดำเนินการทางวินัย โดยไม่ต้องทำการสอบสวน ซึ่งถ้าเห็นว่าการรับสารภาพในกรณีดังกล่าวเพียงพอจะวินิจฉัยได้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อกล่าวหา หรือหากในระหว่างการสอบสวนทางวินัย ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวนหรือต่อ คณก.๑ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาให้งดการสอบสวนนั้นก็ได้ โดยไม่ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตลอดจนรับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา

๖.๒ กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง มี ๓ กรณี ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้ ได้แก่

๖.๒.๑ กรณีหนีราชการ โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

๖.๒.๒ กรณีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยต้องถูกจำคุกจริง ๆ ไม่ใช่รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

๖.๒.๓ กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพและมีการบันทึกไว้เป็นหนังสือต่อผู้มีหน้าที่สอบสวนหรือ คณก.ฯ

- ๑๙ -

(แนบ ๓) กรณีไม่ร้ายแรง

คำสั่ง.....(ชื่อเต็มหน่วยต้นสังกัด).....

(เฉพาะ)

ที่.....

เรื่อง แต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย

ด้วย.....(ผู้ถูกกล่าวหา).....ตำแหน่ง.....

มีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดทางวินัย เนื่องจาก.....(รายละเอียดเรื่องที่ถูกกล่าวหา).....

เหตุเกิดเมื่อ.....ที่.....

เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง ชอบด้วยกฎหมายและแบบธรรมเนียมของทางราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ประกอบข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการตัด งด และจ่ายเงินรายเดือน พ.ศ.๒๕๐๔ จึงดำเนินการดังนี้

๑. ให้ผู้ดำรงตำแหน่ง และหรือมีรายชื่อดังต่อไปนี้ เป็น คณก.สอบสวนทางวินัย

๑.๑ เป็นประธานกรรมการ

๑.๒ เป็นกรรมการ

๑.๓ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. ให้ คณก.สอบสวนทางวินัย มีหน้าที่และอำนาจ ทำการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายและแบบธรรมเนียมของทหาร เรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้บุคคลหรือหน่วยงานส่งเอกสาร หลักฐานอย่างใด ๆ ที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการสอบสวนได้ และพิจารณาเสนอความเห็นให้ลงทัณฑ์ โดยให้ปฏิบัติตามผนวก ข ของคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ. กระทำผิดวินัยทหาร ตลอดจนเสนอความเห็นให้ตัดเงินรายเดือนได้ (ถ้ามี) ทั้งนี้ ให้ คณก.สอบสวนทางวินัย ดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการแต่งตั้ง กรณีที่ไม่แล้วเสร็จ ให้รายงานขอขยายระยะเวลาต่อ...(ผบช.ผู้แต่งตั้ง)...ได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน หากยังไม่แล้วเสร็จอีก ให้เสนอรายงานขอขยายระยะเวลายาวนาน...(ผบช.หน่วยต้นสังกัด)...เพื่อนำเรียน ผบ.ทอ.พิจารณาต่อไป

ในกรณีที่พบว่ามีการกระทำความผิดทางวินัยร้ายแรงที่จะต้องรับโทษสถานหนัก ให้เสนอความเห็นให้มีการแต่งตั้ง
คณก.สอบสวนทางวินัย (กรณีร้ายแรง) เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นให้ลงโทษปลดจากประจำการต่อไป และให้บุคคล
หรือหน่วยขึ้นตรง...(หน่วยต้นสังกัด)...ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามที่ร้องขอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ยศ).....

- ๒๐ -

ตำแหน่ง.. ..

(แนบ ๔) กรณีร้ายแรง

คำสั่ง.....(ชื่อเต็มหน่วยต้นสังกัด).....

(เฉพาะ)

ที่.....

เรื่อง แต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย

.....

ด้วย.....(ผู้ถูกกล่าวหา).....ตำแหน่ง.....

มีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดทางวินัย เนื่องจาก.....(รายละเอียดเรื่องที่ถูกกล่าวหา).....

เหตุเกิดเมื่อ.....ที่.....

เพื่อให้การสอบสวนกรณีดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง ชอบด้วยกฎหมาย
และแบบธรรมเนียมของทางราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๓
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ประกอบข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการตัด งด
และจ่ายเงินรายเดือน พ.ศ.๒๕๐๔ จึงดำเนินการดังนี้

๑. ให้ผู้ดำรงตำแหน่ง และหรือมีรายชื่อดังต่อไปนี้ เป็น คณก.สอบสวนทางวินัย

๑.๑ เป็นประธานกรรมการ

๑.๒ เป็นกรรมการ

๑.๓ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. ให้ คณก.สอบสวนทางวินัย มีหน้าที่และอำนาจ ทำการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมาย
และแบบธรรมเนียมของทหาร เรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้บุคคลหรือหน่วยงานส่งเอกสาร หลักฐาน
อย่างใด ๆ ที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการสอบสวนได้ ในกรณีที่พบว่า มีการกระทำความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง
ให้พิจารณาเสนอความเห็นให้ลงทัณฑ์ โดยให้ปฏิบัติตามผนวก ข ของคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘
เรื่อง กำหนดแนวทางลงทัณฑ์และการปฏิบัติ กรณีข้าราชการ สั่งกัก ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร ตลอดจนเสนอ
ความเห็นให้ตัดหรืองดเงินรายเดือนได้ (ถ้ามี) ในกรณีที่พบว่ามีการกระทำความผิดทางวินัยร้ายแรงที่ต้องรับโทษ
สถานหนัก ให้พิจารณาเสนอความเห็นให้ลงโทษปลดจากประจำการ ตลอดจนถอดจากยศทหารได้ ทั้งนี้ ให้ คณก.
สอบสวนทางวินัย ดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบ

การแต่งตั้ง กรณีที่ไม่แล้วเสร็จ ให้รายงานขอขยายระยะเวลาต่อ...(ผบช.ผู้แต่งตั้ง)...ได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน หากยังไม่แล้วเสร็จอีก ให้เสนอรายงานขอขยายระยะเวลามา...(ผบช.หน่วยต้นสังกัด)...เพื่อนำเรียน ผบ.ทอ.พิจารณาต่อไป และให้บุคคลหรือหน่วยขึ้นตรง...(หน่วยต้นสังกัด)...ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามที่ได้รับร้องขอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ยศ).....

(.....)

ตำแหน่ง..... - ๒๑ -

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา

(แบบ ๕)

เรื่อง การสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย (กรณีร้ายแรง)

สอบสวนที่.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามคำสั่ง.....ที่...../.....ลง.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย (กรณีร้ายแรง).....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....คณะกรรมการสอบสวน ได้ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา.....

.....นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และได้ประชุมพิจารณา^๑ แล้วเห็นว่าเพียงพอที่จะรับฟังและดำเนินการต่อไปได้ โดยมีข้อกล่าวหา และพยานหลักฐานโดยสรุป ดังนี้

ข้อกล่าวหา^๒.....

พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา^๓.....

ในการสอบสวนนี้ ผู้ถูกกล่าวหา^๑มีสิทธิที่จะให้บุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวนได้, สิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงโต้แย้งแก่ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ, สิทธิที่จะแสดงพยานหลักฐานหรือจะอ้างพยานหลักฐานเพื่อขอให้เรียกพยานหลักฐานนั้นมา หรือขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการชี้แจงโต้แย้งหรือป้องกันสิทธิของตน (ยกเว้นกรณีที่ต้องรักษาไว้เป็นความลับ), สิทธิได้รับการพิจารณาโดยเร็วและสมบูรณ์, สิทธิได้รับทราบเหตุผลของคำสั่งทางปกครอง และสิทธิได้รับแจ้งวิธีการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับตนตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

บันทึกนี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความตรงกัน และคณะกรรมการสอบสวนได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

สอบสวนที่ ...

- ๒๒ -

- ๒ -

สอบสวนที่.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบและลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามบันทึกลงวันที่.....ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้า คณะกรรมการสอบสวน และได้รับบันทึกนี้หนึ่งฉบับไว้แล้วในวันนี้

ลงชื่อ.....ผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

หมายเหตุ

๑. การประชุมพิจารณา ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน และไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของ กรรมการสอบสวนทั้งหมด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ๒๔ -

- ๒ -

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา
ซูเซ็นฎ หลอกหลวง บังคับ หรือกระทำโดยมิชอบไม่ว่าด้วยประการใด เพื่อจูงใจข้าพเจ้าให้ถ้อยคำ และกรรมการ
สอบสวนได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟัง/ข้าพเจ้าได้อ่านบันทึกถ้อยคำเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง
จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้ากรรมการสอบสวน

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

คณะกรรมการสอบสวนขอรับรองว่า.....(ชื่อพยาน).....ได้ให้ถ้อยคำ
และลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

หมายเหตุ

- อาจใช้เป็นรูปแบบ ถาม - ตอบ ก็ได้ แต่ให้ได้ข้อความครบถ้วนตามตัวอย่าง

- ๒๕ -

บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา

(แบบ ๗)

เรื่อง การสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย (กรณีร้ายแรง)

สอบสวนที่.....
.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ตำแหน่ง.....

เลขประจำตัวประชาชน.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....ศาสนา.....

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

สถานที่สะดวกในการติดต่อ.....

.....โทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าได้ทราบแล้วว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ถูกกล่าวหาตามคำสั่ง.....

ที่...../.....ลง.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย (กรณีร้ายแรง).....

(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....

ตามที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

ตามบันทึกลงวันที่.....ให้ข้าพเจ้ารับทราบแล้วนั้น

ตามข้อหาที่ว่า.....

.....

ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ๒๖ -

- ๒ -

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา
ซูเซ็นฎ หลอกหลวง บังคับ หรือกระทำโดยมิชอบไม่ว่าด้วยประการใด เพื่อจูงใจข้าพเจ้าให้ถ้อยคำ และกรรมการ
สอบสวนได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟัง/ข้าพเจ้าได้อ่านบันทึกถ้อยคำเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง
จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้ากรรมการสอบสวน

ลงชื่อ.....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกถ้อยคำ
(.....)

คณะกรรมการสอบสวนขอรับรองว่า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ให้ถ้อยคำ
และลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

หมายเหตุ

- อาจใช้เป็นรูปแบบ ถาม - ตอบ ก็ได้ แต่ให้ได้ข้อความครบถ้วนตามตัวอย่าง

- ๒๗ -

บันทึกข้อความ

(แบบ ๘)

ส่วนราชการ

ที่

วันที่

เรื่อง รายงานผลการสอบสวนทางวินัย

เรียน

ตามคำสั่ง.....เมื่อ.....เรื่อง.....แต่งตั้งให้.....

เป็นประธานกรรมการ.....เป็นกรรมการ

และ.....เป็นกรรมการและเลขานุการ ดำเนินการสอบสวนทางวินัย กรณี.....

เหตุเกิดเมื่อ..... นั้น

บัดนี้คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปราบกฏผลดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง

๑.๑ตำแหน่ง.....ให้ถ้อยคำว่า

๑.๒ตำแหน่ง.....ให้ถ้อยคำว่า

ฯลฯ

๒. กฎหมาย แบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง

๒.๑

๒.๒

ฯลฯ

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑

๓.๒

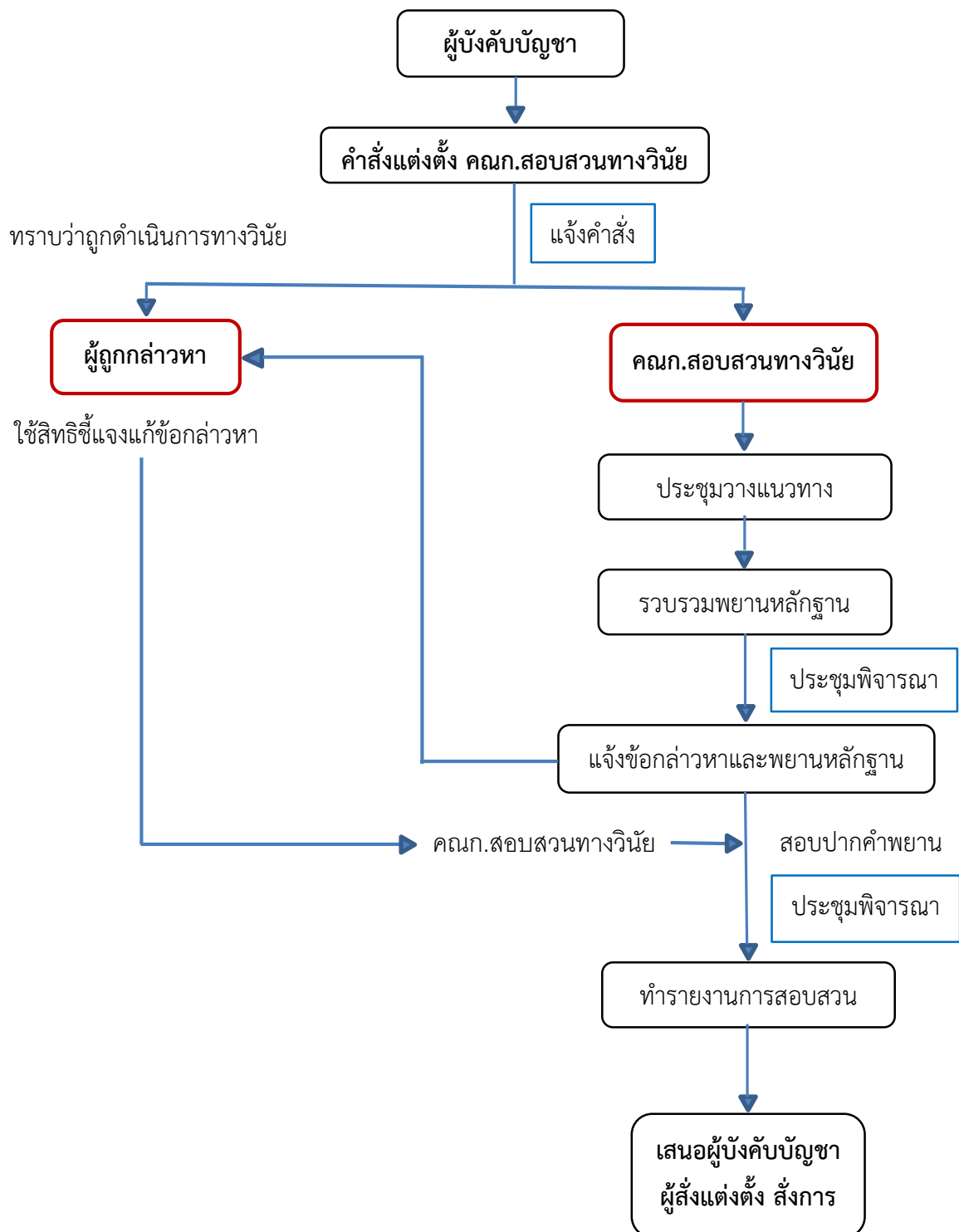
ฯลฯ

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นชอบขอได้อนุมัติตามข้อ ๓

..... ประธานกรรมการ
 (.....)
 กรรมการ
 (.....)
 กรรมการและเลขานุการ
 (.....)

- ๒๘ -

กระบวนการดำเนินการ (Work Flow) ทางวินัยอย่างร้ายแรง (แนบ ๙)

สอบสวน ภายใน ๓๐ วัน หากไม่แล้วเสร็จ
ขอขยายได้ ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน

บทที่ ๔

หลักเกณฑ์การพิจารณาปลดออกจากประจำการ และถอดออกจากยศทหาร

๑. กรณีที่อาจถูกลงโทษสถานหนัก “ปลดออกจากประจำการ” (เป็นกรณีที่จะต้องแต่งตั้ง คณก.สอบสวนทางวินัย (กรณีร้ายแรง) เสมอ)

๑.๑ มติที่ประชุมสมทกกลาโหม ครั้งที่ ๓/๐๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิ.ย.๐๗

(หนังสือ สม. ที่ กท ๐๒๐๑/ว.๑๓๗๓๘ ลง ๘ ก.ค. ๐๗ เรื่อง การหมุนเวียนกำลังพล)

ข้อ ๒ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาปลดข้าราชการออกจากประจำการ กล่าวคือ ถ้าข้าราชการผู้ใดอยู่ในหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้พิจารณาปลดออกจากประจำการ

๒.๑ ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

๒.๒ กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก

๒.๓ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นคนล้มละลายเพราะทำหนี้สินขึ้น หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ในคดีแพ่ง อันแสดงว่าเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่เป็นอันมาก

๒.๔ ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย

๒.๕ เปิดเผยความลับของราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการเป็นอันมาก

๒.๖ ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการเป็นอันมาก

๒.๗ ต้องหาในคดีอาญาแล้วหลบหนีไป

๒.๘ หนีราชการทหารในเวลาประจำการ

๒.๙ ขาดราชการหรือละทิ้งหน้าที่ อันส่อไปในทางหลีกเลี่ยงการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน ยิ่งกว่าราชการ มากกว่าหนึ่งครั้ง

๒.๑๐ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๒.๑๑ ข้าราชการที่มีวันรับราชการนาน (ไม่นับรวมเวลาราชการทวิคูณ) ซึ่งทำงานไม่ก้าวหน้า ...

๒.๑๒ ข้าราชการที่สูงอายุซึ่งทำงานเฉื่อยชาไม่คล่องแคล่ว ...

๒.๑๓ ลาป่วยเกินกำหนดตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการลา

๑.๒ ระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของข้าราชการทหาร พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔๐ กำหนดว่า ข้าราชการทหารที่ประพฤติปฏิบัติตนเข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้พิจารณาปลดได้

๔๐.๑ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เช่น ชอบเล่นการพนัน ชอบก่อการทะเลาะวิวาท กระทำ ความผิดเรื่องขู้สาว คำหรือมีของต้องห้ามอันผิดกฎหมาย มียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นต้น

๔๐.๒ ในครึ่งปีที่แล้วมา ขาดราชการตั้งแต่ ๒ ครั้งขึ้นไป โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๔๐.๓ ผู้ที่ไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนเนื่องจากกรณีกระทำความผิดหรือกรณีไม่ผ่านการ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่กำหนด กรณีใดกรณีหนึ่งหรือทั้ง ๒ กรณี ติดต่อกัน ๔ ครั้ง

๔๐.๔ ผู้ที่...

- ๓๐ -

๔๐.๔ ผู้ที่ป่วยบ่อย ๆ หรือเป็นโรคเรื้อรังอันเป็นเหตุให้หย่อนสมรรถภาพหรือป่วยเกินกำหนด

๔๐.๕ ผู้ที่มีวันรับราชการนาน (ไม่รวมเวลาราชการทวิคูณ) ซึ่งทางราชการพิจารณาเห็นว่า เป็นผู้ทำงานไม่ก้าวหน้า ให้พิจารณาปลดเหตุรับราชการนานดังนี้

๔๐.๕.๑ ข้าราชการทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร มีวันรับราชการตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป

๔๐.๕.๒ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร มีวันรับราชการตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไป

๔๐.๖ ผู้ที่สูงอายุ ทำงานเฉื่อยชา ไม่คล่องแคล่ว การงานไม่ก้าวหน้าหรือทางราชการดำริที่ จะปลดมาแล้วแต่รอการปลดไว้ ให้พิจารณาปลดเหตุสูงอายุ โดยถือเกณฑ์ดังนี้

๔๐.๖.๑ ข้าราชการทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร อายุเกิน ๕๐ ปี

๔๐.๖.๒ ข้าราชการทหารชั้นยศเรืออากาศ อายุเกิน ๔๕ ปี

๔๐.๖.๓ ข้าราชการทหารชั้นยศนาวาอากาศ อายุเกิน ๕๐ ปี

๔๐.๖.๔ ข้าราชการทหารชั้นยศพลอากาศ อายุเกิน ๕๕ ปี

๔๐.๗ ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งประจำหน่วยหรือสำรองราชการเนื่องจากบกพร่องต่อหน้าที่ ราชการ หรือมีความประพฤติไม่เหมาะสมในทางส่วนตัวหรือในทางราชการ หากคณะกรรมการพิจารณา บำเหน็จประจำปีของกองทัพอากาศเห็นควรปลด ก็ให้ดำเนินการปลดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม หรือวันที่ ๑ กรกฎาคม แล้วแต่กรณี หากคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของกองทัพอากาศมีมติให้รอไว้ก่อน ก็ให้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จประจำปีของกองทัพอากาศในครั้งต่อไป ถ้าผู้ใดกลับตัว มีความประพฤติเรียบร้อยดีขึ้น และเป็นผู้มีวุฒิความสามารถดี มีตำแหน่งเหมาะสมที่จะบรรจุ ก็ให้ระงับการ ปลดและย้ายไปครองตำแหน่งใหม่ ถ้าไม่มีตำแหน่งเหมาะสม จึงให้ปลดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม หรือวันที่ ๑ กรกฎาคม แล้วแต่กรณีเช่นเดียวกัน

๑.๓ การใดที่จะถือว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงนั้น ต้องพิจารณาจากความรู้สึกของวิญญูชนโดยทั่วไป หรือความรู้สึกของสังคมว่ารู้สึกถึงภัยต่อการกระทำนั้นว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงหรือไม่ ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ราชการ หน้าที่ความรับผิดชอบ และความรู้สึกหรือเจตนาในการกระทำ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๓/๒๕๔๙) และกรมบัญชีกลางได้เคยกำหนดหลักเกณฑ์การประพฤติ ชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง เมื่อ ๑๒ ธ.ค.๐๖ ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- ๑.๓.๑ ได้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีโทษความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- ๑.๓.๒ ผู้กระทำผิดได้กระทำผิดโดยเจตนา หรือทั้งกระทำโดยรู้สำนึกหรือโดยประสงค์ต่อผลของการกระทำนั้น ๆ
- ๑.๓.๓ ผู้กระทำผิดนั้นอยู่ในฐานะที่ควรจะทราบว่าการกระทำนั้น ๆ ผิดกฎหมาย
- ๑.๓.๔ การกระทำผิดนั้นเป็นเหตุก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ชีวิต ร่างกายตนเอง หรือของผู้อื่นอย่างถึงขนาด

๑.๕ หนังสือ...

- ๓๑ -

๑.๔ หนังสือ กพ.ทอ.ลับ ที่ กท ๐๖๐๔.๓/๑๓๘๘ ลง ๒๒ มิ.ย.๕๘ เรื่อง แนวทางการพิจารณาลงโทษข้าราชการ, ลูกจ้าง และพนักงานราชการ สังกัด ทอ.มีพฤติกรรมการแอบอ้างช่วยเหลือบุคคลเข้าศึกษาหรือเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ ของ ทอ. ... ตามหนังสือ ทอ.ที่ กท ๐๖๐๘/๙๘๘ ลง ๒ ส.ค.๓๑ เรื่อง การแอบอ้างช่วยเหลือบุคคลเข้าศึกษาในสถานศึกษาหรือเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ ของ ทอ. สรุปว่า หากมีการเรียกรับเงินจากผู้หลงเชื่อจนเป็นเหตุให้มีการร้องเรียน ให้พิจารณาลงโทษทัณฑ์ทางวินัยสถานหนักทุกกรณี

๑.๕ มติ ครม.เมื่อ ๑๕ พ.ย.๕๘ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การพิจารณาการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ (แก้ไข มติ ครม.เมื่อ ๑๔ ก.พ.๓๒) ปรับปรุงมติ ครม.เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็น “ให้ส่วนราชการและคณะกรรมการข้าราชการตามกฎหมายต่าง ๆ ถือปฏิบัติว่า ในกรณีข้าราชการกระทำผิดวินัยโดยปลอมลายมือชื่อของผู้อื่นไปหาประโยชน์ ให้ถือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงและลงโทษอย่างน้อยปลดออกจากราชการ”

๑.๖ หนังสือ สม. ที่ สม.ฉบับ กท ที่ ๑๖๒๗๒/๐๕ ลง ๓๐ ต.ค.๐๖ สรุปว่า ความผิดฐานหนีราชการเกิดขึ้นเมื่อขาดราชการจนครบกำหนดเป็นหนีราชการ จึงถอดยศในวันที่เป็นความผิดฐานหนีราชการ ส่วนวันที่ปลดก็สมควรเป็นวันเดียวกัน

๑.๗ การถอดยศและปลดทหารที่หนีราชการในเวลาประจำการ จะต้องถอดยศตั้งแต่วันที่กระทำผิดเข้าเกณฑ์หนีราชการ มิใช่ถอดยศตั้งแต่วันเริ่มขาดราชการวันแรก เพราะถ้าถอดยศตั้งแต่วันเริ่มขาดราชการวันแรกก็มิใช่เป็นการถอดยศในกรณีความผิดฐานหนีราชการ เนื่องจากความผิดฐานหนีราชการยังไม่เกิดขึ้น

๒. กรณีออกจากราชการเพราะมีความผิด ที่ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด

ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๔๙๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕ กำหนดว่า ทหารซึ่งระบุไว้ในกรณีต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด

(๓) ออกจากราชการเพราะมีความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ก. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ข. กระทำความผิดให้ต้องรับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ความผิดอันต้องระวางโทษไม่เกินลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เสียหายแก่ราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

ค. ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นคนล้มละลาย เพราะทำหนี้สินขึ้นด้วยความทุจริตหรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีแพ่ง อันแสดงว่าเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่อย่างร้ายแรง

ง. ชัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย และการชัดคำสั่งนั้น เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

จ. เปิดเผยความลับของราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ฉ. ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ช. ต้องหา...

- ๓๒ -

ช. ต้องหาในคดีอาญาแล้วหลบหนีไป

ซ. หนีราชการทหารในเวลาประจำการ

ฅ. ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

การออกจากราชการเพราะมีความผิดซึ่งไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตาม ข. และ ค. ให้ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตั้งแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ้าเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการอยู่ก่อนแล้ว ให้ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตั้งแต่วันสั่งพักราชการ

๓. ผู้มีอำนาจสั่งปลดข้าราชการกลาโหมออกจากราชการ

ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ กำหนดว่า ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและสั่งปลดข้าราชการกลาโหมออกจากราชการ คือ

(๑) ตำแหน่งต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพล ผู้บังคับการกองเรือ ผู้บัญชาการกองพลบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้สั่ง

(๒) ตำแหน่งชั้นสัญญาบัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง ...

๔. ผู้ซึ่งไม่สมควรจะดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์

ระเบียบ กท.ว่าด้วยผู้ซึ่งไม่สมควรดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์ พ.ศ.๒๕๐๗

ข้อ ๒ กำหนดว่า ผู้ซึ่งไม่สมควรจะดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์ ได้แก่ ผู้ที่มีความผิดหรือต้องรับโทษอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒.๑ ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยถือตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ศาลจะรอกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอกำหนดโทษไว้

๒.๒ กระทำความผิดนอกจากข้อ ๒.๑ ต้องรับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ศาลจะรอกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอกำหนดโทษไว้ หรือต้องรับโทษจำคุกไม่เกินความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

๒.๓ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นคนล้มละลายเพราะทำหนี้สินขึ้นด้วยความทุจริต

๒.๔ ชัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายและการชัดคำสั่งนั้น เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒.๕ เปิดเผยความลับของราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒.๖ ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒.๗ ต้องหาในคดีอาญาแล้วหลบหนีไป

ข้อ ๓ กำหนด...

- ๓๓ -

ข้อ ๓ กำหนดว่า ผู้ซึ่งไม่สมควรจะดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการดังต่อไปนี้

๓.๑ สำหรับข้าราชการกลาโหมสัญญาบัตร ให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึง รมว.กท.เพื่อพิจารณา หากเห็นเป็นการสมควรจะได้ดำเนินการ เพื่อถอดออกจากยศทหารและบรรดาศักดิ์ต่อไป

๓.๒ สำหรับข้าราชการกลาโหมต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับบัญชาชั้นแม่ทัพ ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อ กท. ผบ.ทบ. ผบ.ทร. หรือ ผบ.ทอ.เพื่อพิจารณา หากเห็นเป็นการสมควรก็ให้ถอดออกจากยศทหาร

ข้อ ๔ กำหนดว่า การถอดยศทหารและบรรดาศักดิ์ตามความใน ข้อ ๒.๑ ข้อ ๒.๒ หรือข้อ ๒.๓ ให้ถอดตั้งแต่วันที่มิคำพิพากษาถึงที่สุด
